

FOKUSGRUPU SANĀKSMJU REZULTĀTU APKOPOJUMS UN SECINĀJUMI

2025.gada maijā Ludzas novadā tika organizētas domnīcas jauniešiem – 6 fokusgrupu sanāksmes, kurās dalībnieki tika iesaistīti topošā Ludzas novada Jaunatnes politikas plānošanas dokumenta izstrādē un papildināšanā.

Sanāksmēs nebija pārstāvju no Cirmas, Mežvidu, Mērdzenes, Pureņu un Pušmucovas pagastiem.

Datums, laiks	Norises vieta	Dalībnieki	Būtiskākās iezīmes, secinājumi un priekšlikumi
DOMNĪCA “VEKTORS 360° - ISTRA”			
10.05.2025. Plkst. 15:30 – 19:30	Istras Kultūras nams, Vecslabada, Istras pagasts, Ludzas novads	Sanāksmē piedalījās 7 jaunieši no Rundēnu pagasta, Zilupes un Ludzas pilsētas un 2 jaunatnes darbinieki.	Apkopojoši izvērtējot sarunu saturu, tika izdarīti šādi secinājumi: 1. Jauniešiem Rundēnu novadā trūkst piederības izjūtas un sajūtas Ludzas novadam. Viņi vairāk identificē sevi ar Rēzeknes novadu, jo viņuprāt tas piedāvā plašākas iespējas un aktivitātes. Turklāt daudzi vecāki izvēlas savus bērnus izglītēt Rēzeknes novada skolās, tādējādi vēl vairāk nostiprinot saikni ar šo novadu, nevis Ludzu; 2. Darbs ar jaunatni nav pietiekami attīstīts, īpaši, izmantojot neformālās vides un neformālās izglītības metodes. Interese pulciņu vadītāji nav apmācīti kā jaunatnes darbinieki un neveic neformālās izglītības aktivitātes; 3. Jauniešiem Rundēnu un Lauderu pagastos trūkst pamata inventāra aktīvai brīvā laika pavadīšanai (piemēram, bumbas, lecamauklas, galda tenisa vai galda futbola aprīkojuma), kā arī nav pieejamas telpas jauniešu aktivitātēm; 4. Vasaras sezonā jauniešiem nav vietas sporta aktivitātēm – nav pludmales volejbola laukumu, stadionu vai āra treniņtelpu;

			5. Ņemot vērā zemo jauniešu īpatsvaru konkrētajos pagastos, nepieciešams ieviest mobilo darbu ar jaunatni tajos reģionos, kur jauniešiem nav iespējas apmeklēt pilsētu vai jauniešu centru, jo tas atrodas aptuveni 40 km attālumā un sabiedriskais transports ir maksas; 6. Jāstiprina jauniešu sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, lai veicinātu ārējā finansējuma piesaisti jauniešu līdzdalības aktivitātēm, pieredzes apmaiņai un dzīves prasmju attīstīšanai.
DOMNĪCA "VEKTORS 360° - SALNAVA"			
11.05.2025. Plkst. 14:30 – 19:00	Salnavas Kultūras nams, Salnava, Salnavas pagasts, Ludzas novads	Sanāksmē piedalījās 20 Salnavas, Malnavas pagastos un Kārsavas pilsētā dzīvojošie jaunieši, 1 jaunatnes darbinieks.	1. Piederības trūkums Ludzas novadam: Pēc administratīvi teritoriālās reformas Kārsavas puses jauniešiem nav izveidojusies cieša saikne ar Ludzas novadu. Lai to stiprinātu, nepieciešams mērķtiecīgs un sistemātisks darbs ar abu teritoriju jauniešiem. Ieteicams rīkot kopīgus pārgājienus, 2–3 dienu neformālās izglītības apmācības, kā arī sadarbībā īstenotus pasākumus Kārsavā un Ludzā. Ļoti svarīgi ir nodrošināt arī transportu jauniešiem, lai viņi varētu piedalīties šajās aktivitātēs. 2. Nepietiekams atbalsts no jaunatnes darbiniekiem: Kārsavā šobrīd nav jaunatnes darbinieka, kurš pildītu saiknes veidotāja ("tilta") funkciju starp jauniešiem un pašvaldību. Rezultātā jaunieši ir vāji informēti par iespējām, ko piedāvā Ludzas novads. Ir nepieciešams viens pilnas slodzes jaunatnes darbinieks Kārsavā, kas veiktu arī mobilo darbu ar jaunatni tuvākajos pagastos. 3. Trūkst piemērotu telpu jauniešiem: Kārsavā jauniešiem nav pieejamas piemērotas telpas, kur pavadīt brīvo laiku, pulcēties vai uzgaidīt autobusu pēc skolas. Jaunieši vēlas, lai pašvaldības īpašumā esošajās telpās būtu ierīkots jauniešu centrs. Centrā jābūt ar plašām un moderni aprīkotām telpām ar galda tenisu, novusu, galda futbolu, atpūtas zonu ar pufiem un virtuves stūrīti. Ņemot vērā jauniešu skaitu Kārsavā, jauniešiem nepietiek ar nelielu telpu Kultūras namā. 4. Sadarbības stiprināšana ar NVO: Jāattīsta ciešāka sadarbība ar biedrību "Pūga", lai efektīvi piesaistītu ārējo finansējumu projektiem jaunatnes jomā – īpaši jauniešu līdzdalības veicināšanai, pieredzes apmaiņai un inventāra iegādei.

Domnīca "Vektors 360° - Ludza"			
14.05.2025. Plkst. 14:30 – 19:00	Ludzas novada Bērnu un jauniešu centrs, Tirgus iela 22, Ludza, Ludzas novads	Sanāksmē piedalījās 23 Ludzas pilsētā, Goliševas, Ņukšu, Pildas un Zvirgzdenes pagastos dzīvojošie jaunieši, 4 darbā ar jaunatni iesaistītie pedagogi un jaunatnes darbinieki.	1. Nepieciešamība orientēt centru uz neformālo izglītību: Pašreiz Ludzas novada Bērnu un jauniešu centrs galvenokārt īsteno interešu izglītības programmas, kas atbilstoši Jaunatnes likumam nav uzskatāmas par neformālo izglītību, kādu būtu jāpiedāvā jauniešu centram. Apkopojot jauniešu viedokļus, kļūst skaidrs, ka viņi vēlas vidi, kur brīvi uzturēties, socializēties un piedalīties neformālās aktivitātēs jauniešiem piemērotās, ar brīvā laika inventāru aprīkotās telpās. Pašreizējais modelis, kur galvenais uzsvars ir uz interešu izglītību, neatbilst jauniešu centra būtībai un funkcijai. 2. Jaunatnes darbinieku profesionālās pilnveides veicināšana: Jaunieši uzskata, ka ir jāveic darbs ar jaunatni, kas paredz to, ka jaunieši no jaunatnes darbinieka puses tiek informēti, motivēti, iedrošināti un konsultēti savu projektu, ideju realizēšanā. Jaunatnes darbiniekam būtu jānodrošina ar jauniešiem dažādos projektos un apmācībās (gan vietējā, gan starptautiskā līmenī), kur tiek attīstītas jaunieša līderības spējas, un jaunatnes darbinieks pildītu atbalsta funkciju jaunietim. Secinājums – nepieciešams mentoringa pieeja darbā ar jaunatni. Lai nodrošinātu kvalitatīvu darbu ar jaunatni, nepieciešamas regulāras jaunatnes darbinieku apmācības, piemēram, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras rīkotajās mācībās. Šādas apmācības nodrošina gan profesionālo kompetenču attīstību, gan psihoemocionālu atbalstu (piemēram, supervīzijās). Ieteicams piedalīties tādās programmās kā "Jaunatnes darbinieku izcilības programma" u.c. 3. Līderības attīstīšana un vienaudžu metode: Jaunatnes darbiniekam būtu jāstrādā arī ar jauniešiem, kuri demonstrē līderības potenciālu, lai tie, izmantojot "peer-to-peer" (jaunietis – jaunietim) pieeju, varētu iedvesmot un iesaistīt citus. Šāda pieeja palīdz veidot spēcīgu, saliedētu un motivētu jauniešu kopienu ar augstu līdzdalības līmeni.
Domnīca "Vektors 360° - Cibla"			
15.05.2025. Plkst. 09:30 – 13:00	Ciblas pamatskola, Cibla, Ciblas pagasts, Ludzas novads	Sanāksmē piedalījās 16 Ciblas, Līdumnieku, Blontu, Isnaudas,	1. Trūkst jaunatnes darbinieka: Ciblas un blakus esošajos pagastos nav pieejams jaunatnes darbinieks, kurš veiktu mērķtiecīgu darbu ar jauniešiem. Tāpat nav arī piemērotu telpu, kur jaunieši varētu pulcēties, pilnveidoties un komunicēt ar vienaudžiem. Tāpēc ir būtiski nodrošināt

		Zvirgzdenes pagastos un Ludzas pilsētā dzīvojošie jaunieši, 2 pedagogi un 1 jaunatnes darbinieks.	pilnas slodzes jaunatnes darbinieku ar iespēju veikt arī mobilo darbu ar jaunatni Ciblas un tuvākās apkārtnes pagastos. 2. Nepieciešams aprīkot jauniešu telpas: Ciblas Kultūras nama ēkā ir pieejamas telpas, kas paredzētas jauniešiem, taču šobrīd tās netiek izmantotas jaunatnes aktivitātēm. Nepieciešams nodrošināt šo telpu funkcionālu atdzīvināšanu un aktīvu izmantošanu, iekārtojot tās ar brīvā laika pavadīšanai piemērotu aprīkojumu un veidojot vidi, kurā jaunieši var pulcēties, plānot un īstenot līdzdalības aktivitātes. Cits variants – dažu Ciblas pamatskolas telpu ar atsevišķu ieeju pielāgošana un izmantošana darbam ar jaunatni. 3. Sistemātiska un regulāra jaunatnes darba nepieciešamība: Cibla nepieciešams ieviest regulāru un ilgtermiņā plānotu darbu ar jaunatni. Šobrīd jauniešu iespējas ir ļoti ierobežotas, kas veicina sociālo atstumtību un var novest pie deviantas uzvedības. Mērķtiecīgs darbs ar jauniešiem palīdzētu uzlabot situāciju un veicināt viņu pozitīvu attīstību.
Domnīca "Vektors 360"			
15.05.2025. Plkst. 14:30 – 17:00	Ludzas novada Sociālā dienesta Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs, 18. Novembra iela 17a, Ludza, Ludzas novads	Sanāksmē piedalījās 13 centra klienti (personas ar garīga rakstura traucējumiem, asistēja 3 centra darbinieki un 1 jaunatnes darbinieks). Vairāki sanāksmes dalībnieki nespēja nosaukt savu vecumu un dzīvesvietas adresi.	Ludzas Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs veiksmīgi uzņem un iesaista jauniešus ar īpašām vajadzībām, un jaunieši paši ir ļoti apmierināti ar šī centra sniegtajām iespējām. Dienas centrs kvalitatīvi pilda savu funkciju, tomēr, ņemot vērā iekļaujošas sabiedrības principus, ir vēlami uzlabojumi un papildu darbības, kuras varētu īstenot sadarbībā ar Ludzas novada BJC, nevalstiskajām organizācijām vai citām iesaistītajām pusēm. Lai veicinātu jauniešu ar īpašām vajadzībām iekļaušanu sabiedrībā, ir būtiski organizēt regulāras kopīgas aktivitātes ar citiem vienaudžiem – piemēram, tikšanās, radošās darbnīcas, sporta spēles vai kopīgu ēdiena gatavošanu. Šādām aktivitātes būtu jānotiek vismaz reizi mēnesī, un tās varētu organizēt nevalstiskās organizācijas, skolu pašpārvaldes vai jauniešu iniciatīvu grupas. Vienlaikus šādas aktivitātes palīdz veidot sabiedrībā lielāku sapratni, cieņu un empātiju pret cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, mazinot aizspriedumus un veicinot iekļaujošas vides attīstību.

Domnīca "Vektors 360° - Zilupe"			
17.05.2025. Plkst. 15:30 – 19:30	Zilupes Kultūras nams, Tautas iela 1, Zilupe, Ludzas novads	Sanāksmē piedalījās 17 Briģu, Zaļesjes, Pasienes, Nirzas pagastu, Zilupes un Kārsavas pilsētā dzīvojošie jaunieši, 2 jaunatnes darbinieki.	1. Jaunatnes darbinieka loma un vajadzība pēc atbalsta: Zilupē darbu ar jaunatni veic Ludzas novada Bērnu un jauniešu centra jaunatnes darbinieks, kas ir nozīmīgs solis jauniešu iespēju paplašināšanā un viņu vajadzību sadzirdēšanā. Tomēr darbiniekam trūkst zināšanu par nepieciešamo materiālu iegādi un jauniešu centra budžeta sastādīšanu. 2. Jauniešu centra telpu pieejamība un piemērotība: Nepieciešams būtiski pilnveidot darbam ar jaunatni atvēlētās telpas. Tās atrodas Zilupes Kultūras nama ēkas trešajā stāvā, kas padara tās nepieejamas jauniešiem ar kustību traucējumiem. Turklāt esošā telpa ir pārāk maza, lai tajā izvietotu galda tenisu vai ierīkot tml. aktivitāšu zonas un nelielu virtuves zonu. Ir jānodrošina pieejama, funkcionāla un iekļaujoša vide visiem jauniešiem. 3. Ārtelpu aktivitāšu iespēju paplašināšana: Jāveido iespējas aktīvai brīvā laika pavadīšanai ārpus telpām – piemēram, nodrošinot piekļuvi stadionam. 4. Jauniešu iniciatīvu un projektu īstenošana: Zilupē ir aktīvi un motivēti jaunieši, kas ir galvenais resurss kvalitatīvam jaunatnes darbam. Ir svarīgi viņus iedrošināt un atbalstīt, lai viņi veidotu jauniešiem paredzētus projektus, piemēram, Erasmus+ līdzdalības projektus vai Eiropas Solidaritātes korpusa iniciatīvas. Šādi projekti ļautu piesaistīt ārējo finansējumu un sniegtu jauniešiem iespēju pašiem veidot vidi, kas viņiem ir nepieciešama. 5. Transporta pieejamības uzlabošana: Domnīcā tika uzsvērts, ka jaunieši bieži saskaras ar transporta pieejamības grūtībām, kas ierobežo viņu līdzdalību aktivitātēs ārpus Zilupes. Lai arī tā ir pierobežas pilsēta, tas nedrīkst būt šķērslis jauniešu iesaistei semināros, apmācībās un citās pieredzes bagātinošās aktivitātēs ārpus novada vai Latgales reģiona. 6. Pārlicības stiprināšana dalībai ārpus novada: Ir jāstiprina jauniešu pārlicība par savu spēju un tiesībām piedalīties aktivitātēs ārpus Ludzas novada un Latgales. Šāda pieredze veicinās jauniešu integrēšanos sabiedrībā, komunikācijas spējas un dos iedvesmu ideju īstenošanai.

IETEIKUMI VIENOTAS PĀRVALDĪBAS SISTĒMAS IZVEIDEI JAUNATNES JOMĀ LUDZAS NOVADĀ

1. Jaunatnes darbinieku profesionālā kvalifikācija un attīstība:

Veicināt jaunatnes darbinieku dalību IZM organizētajās apmācībās un mentoru programmās, kā arī citos profesionālās pilnveides pasākumos (piemēram, “Jaunatnes darbinieku izcilības programmā”), kompetenču apmācībās u.c. Īpaši svarīgi ir nodrošināt vismaz divu pilnas slodzes jaunatnes darbinieku pieņemšanu darbā – vienu ar pastāvīgu darba vietu Kārsavā, otru, kas fokusētos uz mobilo darbu ar jauniešiem attālākajos pagastos.

2. Mobilā darba ar jaunatni attīstīšana:

Ieviest mobilo darbu ar jauniešiem pagastos, kur jauniešu skaits ir neliels un kur nav pieejamas regulāras aktivitātes dzīvesvietas attāluma vai transporta nepieejamības dēļ.

3. Koordinētas sadarbības veidošana starp iesaistītajām pusēm:

Izveidot strukturētu sadarbības tīklu starp jaunatnes darbiniekiem un citiem darbā ar jaunatni iesaistītajiem – interešu izglītības programmu īstenotājiem, bibliotekāriem, kultūras darbiniekiem, NVO, skolām, sociālajiem darbiniekiem un dienas centriem –, lai nodrošinātu vienotu un efektīvu jaunatnes politikas ieviešanu.

4. Jauniešu māju un telpu izveide un attīstība:

Izveidot un aprīkot “jauniešu mājas” Ciblas pagastā, Kārsavā un Ludzā, kā arī uzlabot jauniešu telpas Zilupē. Pilnveidot Ludzas novada Bērnu un jauniešu centra telpas, pielāgojot tās neformālās izglītības vajadzībām un nodrošinot daudzveidīgākas iespējas jauniešu iesaistei un attīstībai.

5. Jauniešu pilsoniskās līdzdalības veicināšana:

Organizēt pašvaldības līmeņa jaunatnes iniciatīvu projektu konkursus, kuros jaunieši var attīstīt prasmes projektu izstrādē, aktivitāšu organizēšanā un līdzdalībā sabiedriskajos procesos. Jaunatnes darbinieka loma – konsultēt un atbalstīt, bet atbildība par ideju īstenošanu jāuzņemas pašiem jauniešiem.

6. Saturīga un aktīva brīvā laika pavadīšanas iespēju radīšana:

Attīstīt brīvā laika infrastruktūru novada pagastos, izveidojot pludmales volejbola laukumus, sezonālas nojumes (piemēram, Pop Up teltis), labiekārtojot pludmales, nodrošinot piekļuvi sporta stadionam un āra treniņu zonām. Šāda vide veicinās aktīvu dzīvesveidu un veselīgas sociālās attiecības jauniešu vidū.

SECINĀJUMI:

Lai izveidotu vienotu, ilgtspējīgu un efektīvu jaunatnes jomas pārvaldības sistēmu Ludzas novadā, nepieciešams ieguldīt cilvēkresursos, telpās un infrastruktūrā.

Kritiski svarīgi ir nodrošināt vismaz divus jaunatnes darbiniekus – vienu pastāvīgai darbībai Kārsavā un otru mobilajam darbam ar attālo pagastu jauniešiem.

Sagatavoja:

Svetlana Rimša,

Ludzas novada Izglītības pārvaldes jaunatnes lietu speciāliste,

Ingūna Semule,

*fokusgrupu sanāksmju moderatore,
biedrības “LOBS” valdes priekšsēdētāja.*

26.05.2025.